

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr.

Wilno, dnia 10 maja 1933 r.

838.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Dział. Str.

1. Dokoła rokowań handlowych między Litwą a Niemcami.-	I.	1.
2. Otwarcie komunikacji lotniczej.-	"	"
3. Zabiegi Litwy o moratorium amerykańskie.-	"	"
4. Pretensje niemieckie w sprawie odszkodowania za wyłączone drogą reformy rolnej majątki.-	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

5. Dokoła rozkładu w partji ludowców.-	III.	"
6. Projekt ustawy o Kasach Chorych.-	"	"
7. Wszechlitewski zjazd związków zawodowych.-	"	"
8. Zjazd narodowców.-	"	"
9. Jubileusz poety litewskiego J. Baltruszajtisa.-	"	"
10. "Dzień Wilna".-	"	2.
11. Sprawa ustawy o nadzwyczajnej ochronie państwa.-	"	"
12. Sprostowanie w sprawie wzmianki o areszcie litewskich socjalistów-rewolucjonistów.-	"	"
13. Sprawa zatargu z elektrownią.-	"	"
14. Światowy kongres Litwinów.-	"	"
15. Zgon działacza społecznego Banajtisa.-	"	"

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

16. V-ta rocznica korporacji "Lauda".-	IV.	"

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Dokoła rokowań handlowych między Litwą a Niemcami. "Echo" /Nr.123.V.1933/: Do Kowna przybywa w tych dniach z Berlina poseł niemiecki Zechlin w celu prowadzenia rokowań handlowych. W razie potrzeby wezwani będą z Berlina eksperci. Niemcy chcą prowadzić rokowania w sprawie uregulowania wymiany towarów, a nie podpisania traktatu handlowego.-

Otwarcie komunikacji lotniczej. "Echo" 123. /V.1933/: 6 maja otwarta została regularna komunikacja lotnicza Berlin-Kowno-Moskwa.-

Zabiegi Litwy o moratorium amerykańskie. Prasa kowieńska /z 6.V.1933/: Gabinet Ministrów zlecił posłowi litewskiemu w Waszyngtonie Bałutisowi podjęcie rokowań z rządem amerykańskim w sprawie moratorium dla Litwy, która dn.1 czerwca r.b. powinna spłacić Ameryce kolejną ratę długu w wys.1 milj.lt. Rząd litewski będzie zabiegał, aby spłata raty została odroczone do 1 czerwca 1934 r.

Pretensje niemieckie w sprawie odszkodowania za wywłaszczone drogą reformy rolnej majątki. "Rytas" Nr.103./V.1933/: Niemcy niejednokrotnie zgłaszały już pretensje w sprawie odszkodowania za wywłaszczone obywatelom niemieckim drogą reformy rolnej majątki. Litwa natomiast przedkładała Niemcom wykaz strat, poniesionych z powodu niemieckiej okupacji. Straty te są wyższe, aniżeli łączne pretensje niemieckie.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Dokoła rozkładu w partji ludowców. "Echo" Nr.123./V.1933/: Opozycyjnie nastawiona w stosunku do komitetu centralnego partji ludowców grupa b.posła Kwieski, złożyła na ręce komitetu centr.memorjał z propozycją uregulowania wytworzonej sytuacji. Opozycjoniści proszą mianowicie komitet centralny o zmianę taktyki i ustępstwa dla znalezienia kompromisu.

Jak podają sfery zbliżone do liaudininków, memorjał ten będzie rozpatrywany na najbliższym posiedzeniu partji.

Projekt ustawy o Kasach Chorych. "Echo".123. /V.1933/: Gabinet Ministrów rozpatrywać będzie w trybie nadzwyczajnym wykończony już ostatecznie projekt ustawy o Kasach Chorych. W tych dniach w M-stwie Spraw Wewn. odbyło się w tej sprawie posiedzenie.

Projekt nowej ustawy zawiera 190 paragrafów. Projekt przewiduje, że pracodawca i pracownik płacić będą na rzecz Kasy Chorych równą sumę /po 2 i pół procent uposażenia/.-

Wszechlitewski zjazd związków zawodowych. "Echo" /123.V.1933/: Centralny komitet związków zawodowych zamierza zwołać w czerwcu wszechlitewski zjazd związków. Komitet centralny poruszył kwestję stworzenia funduszu pomocy dla bezrobotnych. Odnosny statut został już opracowany i w dniach najbliższych zostanie przesłany władzom dla zatwierdzenia.

Według informacji komitetu centralnego związków zawodowych, zarejestrowano w Kownie ok.tysiąca bezrobotnych.

Zjazd narodowców. Prasa kowieńska /z 8.V.1933/: Komitet centralny partji narodowców postanowił zwołać w czerwcu zjazd stronnictwa. Na zjeździe zostanie rozważany szereg aktualnych politycznych i gospodarczych kwestyj. Zjazd potrwa kilka dni. Sprawozdania wygłoszą wszyscy ministrowie.-

Jubileusz poety litewskiego J.Baltrusza. "Echo" Nr.124./V.1933/: W tych dniach obchodził 60-ciolecie urodzin poeta litewski i poseł Republiki Litewskiej w Moskwie Jerzy Baltrusajtis.

"Dzień Wilna". "Echo" Nr.124./V.1933/:Związek Wyzwolenia Wilna organizuje w dniu 14 maja "Dzień Wilna". Już 13 maja odbyć się ma uroczysty capstrzyk. 14 maja Kowno ma być udekorowane flagami narodowymi. Mają się też odbyć okolicznościowe wiece, nabożeństwa i pochody.-

Sprawa ustawy o nadzwyczajnej ochronie państwa. Prasa kowieńska /z 6.V.1933/:Jak podają, w M-stwie Spraw Wewn. znów stała się aktualna kwestja ustawy o nadzwyczajnej ochronie państwa, która ma zastąpić obecny stan wojenny. Ustawa ma być przeprowadzona po przyjęciu budżetu państwowego na 1933 r.-

Sprostowanie w sprawie wzmianki o aresztach litewskich socjalistów-rewolucjonistów. "Dzień Kow."Nr.99./V.1933/:Wzmianka o aresztowaniu litewskich socjalistów-rewolucjonistów w tej części, która zawiera motywy oskarżenia aresztowanych Boruty, Jakubenasa i innych, nie odpowiada, jak podają źródła miarodajne, rzeczywistości.-

Sprawa zatargu z elektrownią. "Dzień Kowieński" Nr.99./V.1933/:Wiadomości o zatargu z elektrownią w Kownie przykuwają do siebie uwagę prasy zagranicznej. Ostatnio o zatargu z elektrownią w Kownie pisze wychodząca w Warszawie żargonówka "Moment". W rozmowie ze sprawozdawcą tego dziennika oświadczył dyplomata belgijski, że w maju zatarg ten wytoczy rząd belgijski na forum międzynarodowe, ponieważ dla Belgji, posiadającej koncesje przedsiębiorstw elektrycznych w różnych krajach, ma ona pierwszorzędne znaczenie. Narazie poseł belgijski w krajach bałtyckich poczynił kroki u rządu litewskiego, ale nic konkretnego nie osiągnął.Możliwe jest, że elektrownia wytoczy samorządowi sprawę w sądzie litewskim o pogwałcenie koncesji. O ile proces w Litwie dojdzie do skutku, wystąpią na procesie, jako obrońcy elektrowni adwokaci belgijscy,-

Światowy kongres Litwinów. "Lietuvos Žinios" Nr.103/V.1933/:6 maja odbyło się zebranie oddziału t-stwa popierania Litwinów zagranicą. Na zebraniu tem wygłoszono dwa odczyty. Z odczytów tych wynikało, iż ok.40% Litwinów mieszka zagranicą. Pod zym względem ustępują Litwini miejsca tylko Żydom.

Zebranie uchwaliło przygotować się do światowego kongresu Litwinów.

Zgon działacza społecznego Banajtisa. "Liet.Žinios" Nr.103/V.1933/: 3 maja zmarł zasłużony litewski działacz społeczny Salomon Banajtis. W swoim czasie był on członkiem Taryby.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOSCI NARODOWYCH.

Kronika.

V-ta rocznica korporacji "Lauda". "Dzień Kowieński" Nr.100 /V.1933/:3 maja jedyna polska korporacja akademicka na uniwersytecie Witolda Wielkiego "Lauda" obchodziła pięciolecie swego istnienia.

Założona przy współudziale zamieszkałych w Litwie filistrów przedwojennej ryskiej "Arkonji", "Lauda" postawiła sobie za cel wyrobienie swych członków na czynnych, świadomych swych praw i obowiązków państwowych, narodowych i społecznych obywateli kraju. To też głównym jej zadaniem jest praca wychowawcza. Laudanie już dzisiaj biorą czynny udział w życiu publicznym, pracując nietylko na terenie akademickim, ale i w szeregu polskich organizacji społecznych. M.in.uczestniczą oni w akcji odczytowej dla szerokich warstw ludności polskiej Kowna.

"Lauda" posiada w danej chwili 32 czynnych członków, w tej liczbie 19 członków koła /barwiarzy/ i 13 kandydatów oraz 25 filistrów honorowych /w tem 23 filistrów "Arkonji" i 3-ch filistrów rzeczywistych.-

